

PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENSKEGA NARODA ZA TRŽAŠKO OZEMLJE

Leto V - Štev. 196 (1286) Poštinska plačana v gotovini Spedizione in abbon. post. I. gr.

TRST petek 19. avgusta 1949

Cena 15 lir - 2.50 din

SUGLI ARRESTI IN ZONA B

la ferrea logica delle cose

Da un po' di tempo tutta la stampa reazionaria si è lanciata a tutto tondo in una campagna di calunie contro la zona jugoslava del Territorio di Trieste, tentando di far credere all'opinione pubblica — a quella, disposta a prenderne per ora colpa tutto ciò che sia in grado di sollecitare il suo spirito antipopolare e il suo irredentismo sciovista — che nella zona jugoslava del Territorio di Trieste sia in atto una deliberata persecuzione ai danni dell'elemento italiano.

Così questa stampa, costituzionalmente avversa ad ogni tentativo di arrivare ad una distensione fra i due confinanti, la Jugoslavia e l'Italia, sta inventando condanne di arresti di italiani in zona B, un presunto progetto, tendente ad espellere tutti gli italiani dalla zona B, ecc. ecc., senza peraltro — more solito — spendere nemmeno una parola per illustrare le difficoltà in mezzo alle quali il potere popolare è costretto ad operare per tutelare gli interessi del popolo lavoratore della zona B e della sua edificazione economica, sociale, nazionale e culturale.

Vediamo un po' che cosa si cela dietro a questa nuova ondata di calunie che la stampa reazionaria locale dirige contro i poteri popolari della zona jugoslava del Territorio di Trieste, e quale ne è il reale significato.

Il potere popolare della zona B, uscito dalla vittoriosa lotta rivoluzionaria antifascista delle masse popolari della Regione Giulia, si è trovata a dover combattere sulle fronti: su quello interno, costituito dai resti delle vecchie classi sociali spodestate e dal clero ad esterno, costituito dalla reazionistica, fatata ardita dalla politica nettamente antipopolare e antideocratica del governo militare anglo-americano, nella sua qualità di esponente degli interessi imperialisti del mondo.

La reazione interna faceva capo al cosiddetto CLN istriano, organizzazione che, per i fini che perseguiva, non ha mai voluto uscire alla luce del sole, ma si è tenuta degradatamente su un terreno illegale di clandestinità, essendo questo il terreno che meglio si presenta a ogni sorta di provocazioni di cui nessuno è tenuto ad assumersi la responsabilità. Inoltre non va dimenticato il ruolo che in tutta questa attività svolta dal cosiddetto CLN istriano ha giocato e continua a giocare il clero istriano.

In un primo tempo, e grazie alla sua campagna allarmistica, intendeva intimidire la popolazione con l'asserita certezza di un prossimo ritorno dell'Italia su queste terre, il cosiddetto CLN dell'Istria ha potuto mantenere un certo seguito tra le masse italiane. Il potere popolare però ha saputo lottare con successo contro la pesante eredità costituita da 25 anni di continuo miglioramenti che hanno dato perdere gradatamente al cosiddetto CLN istriano quel relativo seguito nelle masse che inizialmente esso era riuscito ad avere.

Gli uomini del cosiddetto CLN istriano, diretti dalla reazione triestina, si vedono allora costretti ad aggiungersi all'arma del terrore, passando a vere e proprie azioni terroristiche. Cosa inevitabile e comune a tutti i vinti della storia.

Sai che il potere popolare vigila. Ecco così i noti processi delle famiglie del CLN istriano furono giustamente e severamente condannati.

Così il potere popolare seppure strarca anche questa attività criminosa della reazione interna, e per un po' l'attività del cosiddetto CLN istriano si limitò a fare appello di tanto in tanto i suoi servizi, e a ricorrere a memoriali che lasciano il tempo che trovavano.

A questa vita grama e senza prospettive della reazione istriana e locali verso nuova linfa il Cominform. Così assistiamo a una durata combusta fra il clero, la reazione e i comunisti che hanno fatto obiettivo fondamentale la difesa della nostra patria.

Nel frattempo il clero, le autorità, i partiti e i comunisti che hanno compiuto popolare per comprendere e memoriale che lasciano il tempo che trovavano.

Il tempo

Malcontento fra i lavoratori panettieri

Abbiamo ricevuto la seguente lettera con preghiera di pubblicarla:

Fra i lavoratori di diverse categorie, quali p. es. marittimi, addetti agli alberghi-mense e particolarmente fra i panettieri s'è peggiorato un grandissimo malcontento per l'atteggiamento dei rispettivi datori di lavoro riguardo la conclusione o il rispetto dei contratti.

Infatti da qualche tempo a questa parte, approfittando della crisi dell'organizzazione sindacale, i padroni mettono sotto i piedi quando possono i contratti già sottoscritti oppure misconoscono alcune parti di essi e dove i contratti si stavano aggiornando mediante trattative, all'Ufficio del Lavoro o in sede sindacale, queste trattative vengono stiracchiata, rimandate con ogni pretesto in modo che diverse di queste categorie hanno iniziato trattative sin da oltre un anno fa ed ancora i contratti non sono stati sottoscritti e pertanto non sono efficienti.

Ad esempio l'importante categoria dei lavoratori panettieri è senza contratto definito e sottoscritto sia dallo sciopero del 1948. Da allora si sta strattando lo schema di contratto.

Quali siano le conseguenze di una simile situazione per la categoria dei lavoratori panettieri è facile immaginarselo. Infatti si va avanti in questa branca di lavoro praticamente senza contratto o alla stregua di elementi di vecchi contratti con l'aggiunta di parti già concordate del nuovo contratto, sempre però attraverso un groviglio di contrasti, di contraddizioni, di interpretazioni unilaterali, rinnegando i padroni quello che è stato riconosciuto prima, pagando il meno possibile e ricavando i padroni dei panettieri tutti i vantaggi possibili da questo caos contrattuale e dalle vaste lacune esistenti nelle norme e nelle retribuzioni.

E logico perciò che la categoria lavori nel massimo disagio, di malavoglia ed insoddisfatta perché i singoli lavoratori panettieri difficilmente riescono e possono sapere quali siano i loro esatti diritti e i loro doveri, quanto e come guadagnano il loro pane, quali siano le loro esatte competenze.

Niente di eccezionale in questo atteggiamento dei datori di lavoro. Ricordo che è avvenuto sempre così quando l'organizzazione dei lavoratori non ha risposto in pieno ai suoi compiti, quando i lavoratori organizzati non partecipano attivamente alla vita dell'organizzazione o sono ostacolati al parteciparvi e poco o niente ascoltati.

I lavoratori panettieri come tutti i lavoratori si rendono conto che i datori di lavoro rispettano soltanto quella organizzazione che si fa rispettare, dove gli organizzati esercitano il controllo sulla direzione di loro stessi eletta, dove questa direzione si preoccupa veramente degli interessi dei lavoratori associati.

Avviene cioè nel nostro sindacato panettieri, e così anche nelle altre categorie. Mi sembra di no. Comunque, nell'ininevitabile assemblea dei panettieri che dovrà essere convocata, il giusto malcontento, per non dire indignazione dei lavoratori per questo inconcepibile stato di cose, si manifesti apertamente e si trasformi in una decisa azione dell'organizzazione sindacale, che deve finalmente imporre, senza possibilità di ulteriori dilazioni, ai nostri datori di lavoro la volontà della massa, che reclama la fine di una situazione senza precedenti, con la sollecita sottoscrizione dello schema di contratto sulla base delle migliori condizioni raggiunte dai lavoratori della nostra categoria. Questa è l'opinione della maggioranza dei lavoratori panettieri, a nome dei quali sono sicuro di poter parlare.

UN PANETTIERE

Trieste, 18 agosto 1949.

Kakšen uspeh je imel vidalijski tečaj za pevovodje?

TRŽAŠKI DNEVNIK

V nedeljo 21. t. m. bo v Bazovici proslava 50-letnica ustanovitve Pevskega društva «Lipa»

Ko proslavljamo 50-letnico ustanovitve bazovskega pевskega društva, je potrebno, da se malo ozremo nazaj in si ogledamo razvoj kulturnega življenja te naše krajev.

Kakor je znano, je spadala Bazovica vedno pod tržaško občino in je bila zato pod stalnim pritiskom italijanskih ireditostov in šovinistov, katerim je bila zlasti zadnja desetletja pred prvo vojno, da ne govorimo o fašistični dobi, tri v peti. Kljub usemu pa se je Bazovica vedno trdno držala, ohranila svoje pristne lice in razvijala svojo narodno kulturo.

V Bazovici so imeli osovnovo šolo že več kot pred 100 leti. To dejstvo je za ves bodoči razvoj vaši ogromne važnosti in ga zaradi tega ne smemo prezreti. Sola sama po sebi kot takva pa ne bi imela tolikoga vpliva, če ne bi bili njeni voditelji oziroma učitelji možje na pravem mestu. Bazovici so imeli snečo, da so dobili učitevje, ki se niso zapirali med stičene šolske stavbe, ampak so raz-

veljajo. Od «Bazovskega kvarteta» je živ Cufer Anton, ustanovni član pевskega društva.

Leta 1908 je ustanovila še živeči Lovre Grigic, tudi član zboru, našrednji knjižnico, ki je delovala vse do prve svetovne vojne. Istočasno je bila ustanovljeno tudi tamburško društvo «Zarja», ki obstaja še danes.

Po osvoboditvi so tudi v Bazovici takoj ustanovili Prosvetno društvo «Bazovica», ki je združevalo vse delovanje kulturne ustanove. Toda uničili so gospodarji na niso v «Bazovicah» bo zoper začela in se razvija še bolj kot prej.

Ob tej prilici moramo omeniti, da imajo v Bazovici ves čas od leta 1901 po danes zavarovalno povezno življenje, ki je velikega pomena za bazovske kmete. Prav tako še vedno deluje pogrebno podporno društvo. Konsulat plevna je imel fašizem.

Velike zasluge za kulturni razvoj v Bazovici imata ustanovitelj ekvanter in Lipe pokojni Radoslav Ražen. Zastreljen, njegovega še živečega sina Srečka, ki vodi plevski zbor od leta 1905 pa je, da se je društvo ohranol, zlasti za časa fašizma in da ni utihnil pred vratom. Članice ASIZZ rojanskega okraja bomo sledile njenemu zgledu pri našem delu.

Vozni red na proslavo 21. t. m. v Bazovici

Prevoz plevskih zborov z avtobusom na proslavo 50-letnice Pevskega društva «Lipa» v nedeljo 21. t. m. v Bazovico po naslednjem razporedju.

ODHOD PEVSKEH ZBOROV V BAZOVICO:

iz Saleža ob 13.30, iz Sempolja ob 13.45, iz Nabrežine (krizišče ceste s postaje v Sv. Krizu) ob 14.25, iz Barkovlja (izpod oboka ob 16., z Općinom (lekarno) ob 16.40, iz Skedenja (gostilna Cavalino) ob 14.30, plevski zbor v Sv. Jakoba in Komorni zbor z Garibaldi, Trga ob 16, iz Plavij ob 14, iz Doline ob 16, iz Boršta ob 16.20. Pevci iz Sv. Ivana in Padric pridejo ob 24.

Povratek PEVSKEH ZBOROV IZ BAZOVICE:

pevski zbori iz Saleža, Sempolja, Nabrežine, Proseka in Skedenja ob 20, iz Doline, Boršta in Sv. Ivana ob 21, iz Sv. Jakoba in Komorni zbor ob 21.30, z Općin ob Barkovlju ob 22, plevski zbor in godba iz Plavij ob 24.

Družje se označenega voznega reda:

VSI OSTALI UDELEŽENCI

se poslužijo vlačko do Trsta, od koder bodo vozili v Bazovico avtobus pol ure izpred avtobusne postaje, pričenči ob 13.30. Iz Bazovice v Trst pa bodo vozili od 19 ob 24.

Na progi Salež, Sempolja, Sv. Kriz, Prosek, Općine, Bazovici, kjer bo vozil izredni avtobus, ki bo odpeljal iz Saleža ob 14.

Prvič v Bazovici se niso ustrashili. Ze več let prej so imeli cerni plevski zbor. Po se niso zadovoljili samo s cerkevni petjem, stiri najboljši pesci so se zbrali in ustanovili «Bazovski kvartet». Ta stira «sfantje od fare» Ražen, Grigic, Cufer in Skrjanec so se najraje zbirali na Urbančičevem dvorišču (zdaj pri Gruntarju) pod staro lipo in tam prepoloval nadrene pesmi. Tu se je porodila zamisel, da se ne bi zbirali in prepoloval samo stira, ampak več in ne samo fantje in može, ampak tudi dekleta in žene. Tako je bil ustanovljen plevski zbor «Lipa», katerega obletnik bomo praznovani v

širili svoj delokrog tudi izven zote in dajali pobudo za splošno kulturno in gospodarsko življenje v okolici.

Leta 1884 je bila v Bazovici ustanovljena čitalnica, ki pa je morala po enem letu prenehati zaradi preostrih napadov in ovir od strani italijanskih ireditostov v Trstu, takto imenovane akciorje, kateri so načelovali razni Mauroneri in Hirtosi.

Napredki žejni Bazovci se niso ustrashili. Ze več let prej so imeli cerni plevski zbor. Po se niso zadovoljili samo s cerkevni petjem, stiri najboljši pesci so se zbrali in ustanovili «Bazovski kvartet».

Ta stira «sfantje od fare» Ražen, Grigic, Cufer in Skrjanec so se najraje zbirali na Urbančičevem dvorišču (zdaj pri Gruntarju) pod staro lipo in tam prepoloval nadrene pesmi. Tu se je porodila zamisel,

da se ne bi zbirali in prepoloval samo stira, ampak več in ne samo fantje in može, ampak tudi dekleta in žene. Tako je bil ustanovljen plevski zbor «Lipa», katerega obletnik bomo praznovani v

širili svoj delokrog tudi izven zote in dajali pobudo za splošno kulturno in gospodarsko življenje v okolici.

Leta 1884 je bila v Bazovici ustanovljena čitalnica, ki pa je morala po enem letu prenehati zaradi preostrih napadov in ovir od strani italijanskih ireditostov v Trstu, takto imenovane akciorje, kateri so načelovali razni Mauroneri in Hirtosi.

Napredki žejni Bazovci se niso ustrashili. Ze več let prej so imeli cerni plevski zbor. Po se niso zadovoljili samo s cerkevni petjem, stiri najboljši pesci so se zbrali in ustanovili «Bazovski kvartet».

Ta stira «sfantje od fare» Ražen, Grigic, Cufer in Skrjanec so se najraje zbirali na Urbančičevem dvorišču (zdaj pri Gruntarju) pod staro lipo in tam prepoloval nadrene pesmi. Tu se je porodila zamisel,

da se ne bi zbirali in prepoloval samo stira, ampak več in ne samo fantje in može, ampak tudi dekleta in žene. Tako je bil ustanovljen plevski zbor «Lipa», katerega obletnik bomo praznovani v

širili svoj delokrog tudi izven zote in dajali pobudo za splošno kulturno in gospodarsko življenje v okolici.

Leta 1884 je bila v Bazovici ustanovljena čitalnica, ki pa je morala po enem letu prenehati zaradi preostrih napadov in ovir od strani italijanskih ireditostov v Trstu, takto imenovane akciorje, kateri so načelovali razni Mauroneri in Hirtosi.

Napredki žejni Bazovci se niso ustrashili. Ze več let prej so imeli cerni plevski zbor. Po se niso zadovoljili samo s cerkevni petjem, stiri najboljši pesci so se zbrali in ustanovili «Bazovski kvartet».

Ta stira «sfantje od fare» Ražen, Grigic, Cufer in Skrjanec so se najraje zbirali na Urbančičevem dvorišču (zdaj pri Gruntarju) pod staro lipo in tam prepoloval nadrene pesmi. Tu se je porodila zamisel,

da se ne bi zbirali in prepoloval samo stira, ampak več in ne samo fantje in može, ampak tudi dekleta in žene. Tako je bil ustanovljen plevski zbor «Lipa», katerega obletnik bomo praznovani v

širili svoj delokrog tudi izven zote in dajali pobudo za splošno kulturno in gospodarsko življenje v okolici.

Leta 1884 je bila v Bazovici ustanovljena čitalnica, ki pa je morala po enem letu prenehati zaradi preostrih napadov in ovir od strani italijanskih ireditostov v Trstu, takto imenovane akciorje, kateri so načelovali razni Mauroneri in Hirtosi.

Napredki žejni Bazovci se niso ustrashili. Ze več let prej so imeli cerni plevski zbor. Po se niso zadovoljili samo s cerkevni petjem, stiri najboljši pesci so se zbrali in ustanovili «Bazovski kvartet».

Ta stira «sfantje od fare» Ražen, Grigic, Cufer in Skrjanec so se najraje zbirali na Urbančičevem dvorišču (zdaj pri Gruntarju) pod staro lipo in tam prepoloval nadrene pesmi. Tu se je porodila zamisel,

da se ne bi zbirali in prepoloval samo stira, ampak več in ne samo fantje in može, ampak tudi dekleta in žene. Tako je bil ustanovljen plevski zbor «Lipa», katerega obletnik bomo praznovani v

širili svoj delokrog tudi izven zote in dajali pobudo za splošno kulturno in gospodarsko življenje v okolici.

Leta 1884 je bila v Bazovici ustanovljena čitalnica, ki pa je morala po enem letu prenehati zaradi preostrih napadov in ovir od strani italijanskih ireditostov v Trstu, takto imenovane akciorje, kateri so načelovali razni Mauroneri in Hirtosi.

Napredki žejni Bazovci se niso ustrashili. Ze več let prej so imeli cerni plevski zbor. Po se niso zadovoljili samo s cerkevni petjem, stiri najboljši pesci so se zbrali in ustanovili «Bazovski kvartet».

Ta stira «sfantje od fare» Ražen, Grigic, Cufer in Skrjanec so se najraje zbirali na Urbančičevem dvorišču (zdaj pri Gruntarju) pod staro lipo in tam prepoloval nadrene pesmi. Tu se je porodila zamisel,

da se ne bi zbirali in prepoloval samo stira, ampak več in ne samo fantje in može, ampak tudi dekleta in žene. Tako je bil ustanovljen plevski zbor «Lipa», katerega obletnik bomo praznovani v

širili svoj delokrog tudi izven zote in dajali pobudo za splošno kulturno in gospodarsko življenje v okolici.

Leta 1884 je bila v Bazovici ustanovljena čitalnica, ki pa je morala po enem letu prenehati zaradi preostrih napadov in ovir od strani italijanskih ireditostov v Trstu, takto imenovane akciorje, kateri so načelovali razni Mauroneri in Hirtosi.

Napredki žejni Bazovci se niso ustrashili. Ze več let prej so imeli cerni plevski zbor. Po se niso zadovoljili samo s cerkevni petjem, stiri najboljši pesci so se zbrali in ustanovili «Bazovski kvartet».

Ta stira «sfantje od fare» Ražen, Grigic, Cufer in Skrjanec so se najraje zbirali na Urbančičevem dvorišču (zdaj pri Gruntarju) pod staro lipo in tam prepoloval nadrene pesmi. Tu se je porodila zamisel,

da se ne bi zbirali in prepoloval samo stira, ampak več in ne samo fantje in može, ampak tudi dekleta in žene. Tako je bil ustanovljen plevski zbor «Lipa», katerega obletnik bomo praznovani v

širili svoj delokrog tudi izven zote in dajali pobudo za splošno kulturno in gospodarsko življenje v okolici.

Leta 1884 je bila v Bazovici ustanovljena čitalnica, ki pa je morala po enem letu prenehati zaradi preostrih napadov in ovir od strani italijanskih ireditostov v Trstu, takto imenovane akciorje, kateri so načelovali razni Mauroneri in Hirtosi.

Napredki žejni Bazovci se niso ustrashili. Ze več let prej so imeli cerni plevski zbor. Po se niso zadovoljili samo s cerkevni petjem, stiri najboljši pesci so se zbrali in ustanovili «Bazovski kvartet».

Ta stira «sfantje od fare» Ražen, Grigic, Cufer in Skrjanec so se najraje zbirali na Urbančičevem dvorišču (zdaj pri Gruntarju) pod staro lipo in tam prepoloval nadrene pesmi. Tu se je porodila zamisel,

da se ne bi zbirali in prepoloval samo stira, ampak več in ne samo fantje in može, ampak tudi dekleta in žene. Tako je bil ustanovljen plevski zbor «Lipa», katerega obletnik bomo praznovani v

širili svoj delokrog tudi izven zote in dajali pobudo za splošno kulturno in gospodarsko življenje v okolici.

I STRSKI DNEVNIK

PODRUŽNICA UREDNIŠTVA PRIMORSKEGA DNEVNika V KOPRU - ULICA C. BATTISTI 301/a PRITL. - TEL. 70

Obveze Istranov za II. kongres Partije

Zivo zanimanje je vzbudila med ljudstvom novica o sklicanju druga konferenca KP STO. Ta potom je zelo pomembna.

Vsem je namreč znano, da je delovno ljudstvo okrožja prizveno tisti Partiji, ki ga je vodila v teki, in kravji borbi proti nacizmu.

Z neznanjano hudo-

dusenjeno sledi danes po poti go-

spodarske izgradnje, ki bo prinesla

delovnemu ljudstvu boljši življenje.

Razred delavcev ni štědil,

ki v znamenju je to dokazal z nešte-

vilnim primeri.

Prav tako dokazuje v teh dneh,

da daje zelo pomembne obvezne

zato, da bo gospodarski program

za leto desetih.

Boljšega dokaza

bo gluhonemni otrok-novincev

bo gluhonemni v Portorožu sprejemala tudi gojence z drugih za-

vodov, ki že prestopili vanto.

Tudi te otroke naj starši prijavijo z

dopisom.

Vsa nadaljnja navodila prejmejo

starši pri upravi zavoda ali pis-

meno.

Ravnateljstvo gluhonemnic

v Portorožu

ozdravljivo bolni in oni, ki imajo hude telesne hibe.

Prosi se da treba nasloviti na rav-

nateljstvo gluhonemnic v Portorožu.

Ta potom je zelo pomem-

ljiva. Vsem je namreč znano, da je delovno ljudstvo okrožja pri-

zveno tisti Partiji, ki ga je vodila

v teki, in kravji borbi proti

nacizmu.

Z neznanjano hudo-

dusenjeno sledi danes po poti go-

spodarske izgradnje, ki bo prinesla

delovnemu ljudstvu boljši življenje.

Razred delavcev ni štědil,

ki v znamenju je to dokazal z nešte-

vilnim primeri.

Prav tako dokazuje v teh dneh,

da daje zelo pomembne obvezne

zato, da bo gospodarski program

za leto desetih.

Boljšega dokaza

bo gluhonemni otrok-novincev

bo gluhonemni v Portorožu sprejemala tudi gojence z drugih za-

vodov, ki že prestopili vanto.

Tudi te otroke naj starši prijavijo z

dopisom.

Vsa nadaljnja navodila prejmejo

starši pri upravi zavoda ali pis-

meno.

Ravnateljstvo gluhonemnic

v Portorožu

Marezige

Kmalu bo zavirala zastava na pokritem zadružnem domu

Na zadružnem domu vihra zasta- vna in kljče skorajšnje dneve, ko bo zadružni dom pokrit. Zidari pa klje- čijo.

«Pogum adarniki, kamena manjka, Hitejši zidari zbirajo lepe kamne in jih začnamu- jejo s podpisom.»

«Co bomo tak delali, bo kaj kma- ne uresničen petje na zdovih za- držnega doma vihrajšči zastave, hkrati bodo naši sovražniki besni, ali pa celo ponoreni, bo bodo videli, da smo kljub vsem oviram dosegli to, kar smo si želeli. Vemo, da več ko bomo zgradili novega v tra- jega, v zavodom smo se vili dobi- re upri, kateri predelavci pri- kazujejo delavnost jugoslovenskih ljudskih množic, ki gradijo spor- znamenje v na pobudo ljudske obla- sti temelje novemu življenju.»

«V Ljubljani smo takoj spoznali, da smo prišli v železniško središče,

</

Po Makedoniji - deželi mladosti

(Nadaljevanje in konec)

Tudi tiste žene, ki niso mogle dobiti otroka, so se zatekali k temu «čudovitemu zdravilu».

Pri Debru gre meja med Jugoslavijo in Albanijo skoraj po ravnini. Mi smo ga pustili za seboj. Samo s planjave smo se ozlijanil toliko, da smo si vtišnili njegovo lego. Pozneje so mi tovarisce pravile, da so v Debru malodane vse muslimanske že snefe redjo. V zelo velikem številu so se odzvale namreč v narodno-ovsobodilno borbo in se v nej polnoma prekalile.

Po ogledu lazaropolske zadruge so tudi nas, ki smo samo obiskali Makedonijo, vlekle tako kot vsakega Makedonca «sinite oči na Makedonijo». Tako imenujejo svoja dva bisera: Ohridsko in Prespansko jezero. Gorski svet smo pustili dalec za seboj. Cesta gre po Struškemu potu. Ob njegovem robu se vleče hrbitišče planine Jablanice, Karaormanina in Galičice. Na Karaormanu je bil za časa narodno-ovsobodilne vojne glavni štab Makedonije, čez Štrukško polje pa je držal 1944 leta glavni prehod v Albanijo. Ta predel nasejajo pre večini sani Turki. Še pod staro Jugoslavijo so bili tako šovinistično nastrojeni proti pravoslavnim, da se ti niso upali potovati skozi njihove vasi. Tega problema verske in nacionalne nestrnosti danes sploh ni več, ker je nova Jugoslavija konkretno v pravilno pristopila k njemu že za časa ovosobodilne borce ter ga po osvoboditvi pravilno rešila.

Pod Galičico se Prespansko jezero presipuje v Ohridsko in od tu ima tudi svoje ime «Prespa». Galičica pa ju ločuje med seboj. V Strugi se naenkrat odpre pred teboj jezerska ravan. Tako je velika, da ji Makedonci ne pravijo zamenjava makedonsko morje. Po naravnih lepotah se kosa z Bledom in Bohinjem. Zame je že mnogo, mnogo lepše, ker ni prav niti izumetljeno. Dolgo je 30 kilometrov in 15 široko. V venu ga obdajajo planine. Na drugi strani je že Albanija. Ničesar drugače ne vidijo kot z redkim zelenjem porasli vzpetine in hrbitišča. Ob njihovem vznizu je mestec Pogradec, ki leži tik na jugoslovanskem meji. Motro jezerško gladino režejo parniki in ob obali usijajo ribiči mreže kakor pri nas na Jadranu. Jezero ima obilo ribijske bogastva v bujno vegetacijo. V njem živi nad dva tisoč let starca arhaična postava. Okušali smo jo, dobra je kot sladčica. V Strugi smo samo izstropili zaradi neučinkosti in prevega pogledi na jezero. Dolčeno je bilo, da se ustavljamo v mestu Ohrid, tam prenočimo in se odpeljemo drugi dan z ladjo do Sv. Naume.

Ohrid ima dva sestavna dela: starinskega turškega in modernega evropskega. Moderni del je ob jezerski obali. Tu so vile in udobni hoteli kakor v obmorskih letoviščih. Pred njimi so nasadi samih vrtnic najrazličnejših barv, njihov vonj napoljuje vse ozračje in ga dela še bolj opojnega.

Tu je bila doma Biljana, o kateri poje narodna pesem:

Biljana, platon beleš
na Ohridske izvore,

Stevan Mokranjac ji je dal umetniški izraz.

Od daleč s parnikom smo videli Biljanine vrelce. Do njih pa nismo šli, ker so kakši 20 minut oddaljeni od mesta, in nismo več utegnili.

Samostan sv. Nauma je pod Galičico, na dolnjem robu jezera, samo 25 metrov oddaljen od albanske meje. S parnikom je pol-drugo uro, nepopisno lepa vožnja, na kateri se ti spočite, dusa in telo. Vase srška lepo planirajo lepo bležejevse ceste, ki nastaja izpod krme, se peni in prevliva v obdiesku sonca.

Moj dobrji znaneči Bagoje nam je razložil, zgodovino samostanskih zidin. Temelji zanje so bili postavljeni v 10. stoletju. Sezidaли so ga Methodovi učenci, ki so tu delovali in se bivali s šolstvom in pisaniem knjig. Legenda pravi, da so gradivo vozili z volom in medvedom, in to zato, ker je medved pozr enega vola in ga je Naum zato prisilil, da se je dal vpreči v jarem poleg drugega vola. Ustanovil je neke vrste kmetijsko šolo, ki je širila prosvetljeno med ljudstvom. Klement je prizadel, da se v glagolici zamjenjujo grške pismenke s ciriličnimi, in napisal okrog 80 del, ki pa se pod turškim suženjstvom niso ohranila. Samostan je za isto dobo vršil s svojim ljudskim vzhodom, zračenjem veliko kulturno in napredno poslanstvo. Ohranjen bo raznim rodovom kot narodni spomenik, za katerega ga je razglasila vladă LR Makedonije. Za samostan se vidi strela albanške obmjerne stražarnice. Ko smo se kopali v jezeru in sončili na trati, je prizvala mimo albanska pošta, ki gre po međunarodnih dogovorih čez jugoslavansko ozemlje. Domačini so nam s smehom pravili, kako je bilo takoj po resoluciji. Niso hoteli dvignuti pošiljk. No, sedaj vidijo, da smo ostali to, kar smo bili, ali ni jih do resnice. Slepoto orodje svoje vlade so vpravljene le, kako do go.

Ob Prespanskem jezeru je mestec Resen. Peljali smo se skozen, toda jezero je že med potjo samo pokazalo na vzpetini in se takoj znova skrilo za hribom. Ob njem se gradi Četešev, najlepši makedonski dom oddih. V Resnu je tvornica tobaka in v bližini Resna je veliko novo poslopje, — resenska tobaka stanica — ne-

kako skladišče tobaka, kjer ga sortirajo in odpisljajo dalje, Resenska pokrajina je jaka rodovitna polna bujnega zelenja.

V Makedoniji je prva v kmečkih obdelovalnih zadrugah, ker je ves okraj po številu vasi 100 odstotno v zadrugi, a po številu zadrugarjev 70 odstotno. Vzpostavljeno je v resenskem okraju stopa krepko bitoljski okraj v pogledu kmečkih obdelovalnih zadrug. 70 odst. vasi je v zadrugah, toda do konca leta so nam pravili, da jih bo 95 odst., ker ljudje občutijo prednost zadržnega gospodarstva. Bitoljska ravan se razteza pod Peristerom in je prav tako lepa in rodovitna v ustreznih območjih. Vzpostavljeno je v resenskem okraju stopa krepko bitoljski okraj v pogledu kmečkih obdelovalnih zadrug. 70 odst. vasi je v zadrugah, toda do konca leta so nam pravili, da jih bo 95 odst., ker ljudje občutijo prednost zadržnega gospodarstva. Bitoljska ravan se razteza pod Peristerom in je prav tako lepa in rodovitna v ustreznih območjih. Vzpostavljeno je v resenskem okraju stopa krepko bitoljski okraj v pogledu kmečkih obdelovalnih zadrug. 70 odst. vasi je v zadrugah, toda do konca leta so nam pravili, da jih bo 95 odst., ker ljudje občutijo prednost zadržnega gospodarstva. Bitoljska ravan se razteza pod Peristerom in je prav tako lepa in rodovitna v ustreznih območjih. Vzpostavljeno je v resenskem okraju stopa krepko bitoljski okraj v pogledu kmečkih obdelovalnih zadrug. 70 odst. vasi je v zadrugah, toda do konca leta so nam pravili, da jih bo 95 odst., ker ljudje občutijo prednost zadržnega gospodarstva. Bitoljska ravan se razteza pod Peristerom in je prav tako lepa in rodovitna v ustreznih območjih. Vzpostavljeno je v resenskem okraju stopa krepko bitoljski okraj v pogledu kmečkih obdelovalnih zadrug. 70 odst. vasi je v zadrugah, toda do konca leta so nam pravili, da jih bo 95 odst., ker ljudje občutijo prednost zadržnega gospodarstva. Bitoljska ravan se razteza pod Peristerom in je prav tako lepa in rodovitna v ustreznih območjih. Vzpostavljeno je v resenskem okraju stopa krepko bitoljski okraj v pogledu kmečkih obdelovalnih zadrug. 70 odst. vasi je v zadrugah, toda do konca leta so nam pravili, da jih bo 95 odst., ker ljudje občutijo prednost zadržnega gospodarstva. Bitoljska ravan se razteza pod Peristerom in je prav tako lepa in rodovitna v ustreznih območjih. Vzpostavljeno je v resenskem okraju stopa krepko bitoljski okraj v pogledu kmečkih obdelovalnih zadrug. 70 odst. vasi je v zadrugah, toda do konca leta so nam pravili, da jih bo 95 odst., ker ljudje občutijo prednost zadržnega gospodarstva. Bitoljska ravan se razteza pod Peristerom in je prav tako lepa in rodovitna v ustreznih območjih. Vzpostavljeno je v resenskem okraju stopa krepko bitoljski okraj v pogledu kmečkih obdelovalnih zadrug. 70 odst. vasi je v zadrugah, toda do konca leta so nam pravili, da jih bo 95 odst., ker ljudje občutijo prednost zadržnega gospodarstva. Bitoljska ravan se razteza pod Peristerom in je prav tako lepa in rodovitna v ustreznih območjih. Vzpostavljeno je v resenskem okraju stopa krepko bitoljski okraj v pogledu kmečkih obdelovalnih zadrug. 70 odst. vasi je v zadrugah, toda do konca leta so nam pravili, da jih bo 95 odst., ker ljudje občutijo prednost zadržnega gospodarstva. Bitoljska ravan se razteza pod Peristerom in je prav tako lepa in rodovitna v ustreznih območjih. Vzpostavljeno je v resenskem okraju stopa krepko bitoljski okraj v pogledu kmečkih obdelovalnih zadrug. 70 odst. vasi je v zadrugah, toda do konca leta so nam pravili, da jih bo 95 odst., ker ljudje občutijo prednost zadržnega gospodarstva. Bitoljska ravan se razteza pod Peristerom in je prav tako lepa in rodovitna v ustreznih območjih. Vzpostavljeno je v resenskem okraju stopa krepko bitoljski okraj v pogledu kmečkih obdelovalnih zadrug. 70 odst. vasi je v zadrugah, toda do konca leta so nam pravili, da jih bo 95 odst., ker ljudje občutijo prednost zadržnega gospodarstva. Bitoljska ravan se razteza pod Peristerom in je prav tako lepa in rodovitna v ustreznih območjih. Vzpostavljeno je v resenskem okraju stopa krepko bitoljski okraj v pogledu kmečkih obdelovalnih zadrug. 70 odst. vasi je v zadrugah, toda do konca leta so nam pravili, da jih bo 95 odst., ker ljudje občutijo prednost zadržnega gospodarstva. Bitoljska ravan se razteza pod Peristerom in je prav tako lepa in rodovitna v ustreznih območjih. Vzpostavljeno je v resenskem okraju stopa krepko bitoljski okraj v pogledu kmečkih obdelovalnih zadrug. 70 odst. vasi je v zadrugah, toda do konca leta so nam pravili, da jih bo 95 odst., ker ljudje občutijo prednost zadržnega gospodarstva. Bitoljska ravan se razteza pod Peristerom in je prav tako lepa in rodovitna v ustreznih območjih. Vzpostavljeno je v resenskem okraju stopa krepko bitoljski okraj v pogledu kmečkih obdelovalnih zadrug. 70 odst. vasi je v zadrugah, toda do konca leta so nam pravili, da jih bo 95 odst., ker ljudje občutijo prednost zadržnega gospodarstva. Bitoljska ravan se razteza pod Peristerom in je prav tako lepa in rodovitna v ustreznih območjih. Vzpostavljeno je v resenskem okraju stopa krepko bitoljski okraj v pogledu kmečkih obdelovalnih zadrug. 70 odst. vasi je v zadrugah, toda do konca leta so nam pravili, da jih bo 95 odst., ker ljudje občutijo prednost zadržnega gospodarstva. Bitoljska ravan se razteza pod Peristerom in je prav tako lepa in rodovitna v ustreznih območjih. Vzpostavljeno je v resenskem okraju stopa krepko bitoljski okraj v pogledu kmečkih obdelovalnih zadrug. 70 odst. vasi je v zadrugah, toda do konca leta so nam pravili, da jih bo 95 odst., ker ljudje občutijo prednost zadržnega gospodarstva. Bitoljska ravan se razteza pod Peristerom in je prav tako lepa in rodovitna v ustreznih območjih. Vzpostavljeno je v resenskem okraju stopa krepko bitoljski okraj v pogledu kmečkih obdelovalnih zadrug. 70 odst. vasi je v zadrugah, toda do konca leta so nam pravili, da jih bo 95 odst., ker ljudje občutijo prednost zadržnega gospodarstva. Bitoljska ravan se razteza pod Peristerom in je prav tako lepa in rodovitna v ustreznih območjih. Vzpostavljeno je v resenskem okraju stopa krepko bitoljski okraj v pogledu kmečkih obdelovalnih zadrug. 70 odst. vasi je v zadrugah, toda do konca leta so nam pravili, da jih bo 95 odst., ker ljudje občutijo prednost zadržnega gospodarstva. Bitoljska ravan se razteza pod Peristerom in je prav tako lepa in rodovitna v ustreznih območjih. Vzpostavljeno je v resenskem okraju stopa krepko bitoljski okraj v pogledu kmečkih obdelovalnih zadrug. 70 odst. vasi je v zadrugah, toda do konca leta so nam pravili, da jih bo 95 odst., ker ljudje občutijo prednost zadržnega gospodarstva. Bitoljska ravan se razteza pod Peristerom in je prav tako lepa in rodovitna v ustreznih območjih. Vzpostavljeno je v resenskem okraju stopa krepko bitoljski okraj v pogledu kmečkih obdelovalnih zadrug. 70 odst. vasi je v zadrugah, toda do konca leta so nam pravili, da jih bo 95 odst., ker ljudje občutijo prednost zadržnega gospodarstva. Bitoljska ravan se razteza pod Peristerom in je prav tako lepa in rodovitna v ustreznih območjih. Vzpostavljeno je v resenskem okraju stopa krepko bitoljski okraj v pogledu kmečkih obdelovalnih zadrug. 70 odst. vasi je v zadrugah, toda do konca leta so nam pravili, da jih bo 95 odst., ker ljudje občutijo prednost zadržnega gospodarstva. Bitoljska ravan se razteza pod Peristerom in je prav tako lepa in rodovitna v ustreznih območjih. Vzpostavljeno je v resenskem okraju stopa krepko bitoljski okraj v pogledu kmečkih obdelovalnih zadrug. 70 odst. vasi je v zadrugah, toda do konca leta so nam pravili, da jih bo 95 odst., ker ljudje občutijo prednost zadržnega gospodarstva. Bitoljska ravan se razteza pod Peristerom in je prav tako lepa in rodovitna v ustreznih območjih. Vzpostavljeno je v resenskem okraju stopa krepko bitoljski okraj v pogledu kmečkih obdelovalnih zadrug. 70 odst. vasi je v zadrugah, toda do konca leta so nam pravili, da jih bo 95 odst., ker ljudje občutijo prednost zadržnega gospodarstva. Bitoljska ravan se razteza pod Peristerom in je prav tako lepa in rodovitna v ustreznih območjih. Vzpostavljeno je v resenskem okraju stopa krepko bitoljski okraj v pogledu kmečkih obdelovalnih zadrug. 70 odst. vasi je v zadrugah, toda do konca leta so nam pravili, da jih bo 95 odst., ker ljudje občutijo prednost zadržnega gospodarstva. Bitoljska ravan se razteza pod Peristerom in je prav tako lepa in rodovitna v ustreznih območjih. Vzpostavljeno je v resenskem okraju stopa krepko bitoljski okraj v pogledu kmečkih obdelovalnih zadrug. 70 odst. vasi je v zadrugah, toda do konca leta so nam pravili, da jih bo 95 odst., ker ljudje občutijo prednost zadržnega gospodarstva. Bitoljska ravan se razteza pod Peristerom in je prav tako lepa in rodovitna v ustreznih območjih. Vzpostavljeno je v resenskem okraju stopa krepko bitoljski okraj v pogledu kmečkih obdelovalnih zadrug. 70 odst. vasi je v zadrugah, toda do konca leta so nam pravili, da jih bo 95 odst., ker ljudje občutijo prednost zadržnega gospodarstva. Bitoljska ravan se razteza pod Peristerom in je prav tako lepa in rodovitna v ustreznih območjih. Vzpostavljeno je v resenskem okraju stopa krepko bitoljski okraj v pogledu kmečkih obdelovalnih zadrug. 70 odst. vasi je v zadrugah, toda do konca leta so nam pravili, da jih bo 95 odst., ker ljudje občutijo prednost zadržnega gospodarstva. Bitoljska ravan se razteza pod Peristerom in je prav tako lepa in rodovitna v ustreznih območjih. Vzpostavljeno je v resenskem okraju stopa krepko bitoljski okraj v pogledu kmečkih obdelovalnih zadrug. 70 odst. vasi je v zadrugah, toda do konca leta so nam pravili, da jih bo 95 odst., ker ljudje občutijo prednost zadržnega gospodarstva. Bitoljska ravan se razteza pod Peristerom in je prav tako lepa in rodovitna v ustreznih območjih. Vzpostavljeno je v resenskem okraju stopa krepko bitoljski okraj v pogledu kmečkih obdelovalnih zadrug. 70 odst. vasi je v zadrugah, toda do konca leta so nam pravili, da jih bo 95 odst., ker ljudje občutijo prednost zadržnega gospodarstva. Bitoljska ravan se razteza pod Peristerom in je prav tako lepa in rodovitna v ustreznih območjih. Vzpostavljeno je v resenskem okraju stopa krepko bitoljski okraj v pogledu kmečkih obdelovalnih zadrug. 70 odst. vasi je v zadrugah, toda do konca leta so nam pravili, da jih bo 95 odst., ker ljudje občutijo prednost zadržnega gospodarstva. Bitoljska ravan se razteza pod Peristerom in je prav tako lepa in rodovitna v ustreznih območjih. Vzpostavljeno je v resenskem okraju stopa krepko bitoljski okraj v pogledu kmečkih obdelovalnih zadrug. 70 odst. vasi je v zadrugah, toda do konca leta so nam pravili, da jih bo 95 odst., ker ljudje občutijo prednost zadržnega gospodarstva. Bitoljska ravan se razteza pod Peristerom in je prav tako lepa in rodovitna v ustreznih območjih. Vzpostavljeno je v resenskem okraju stopa krepko bitoljski okraj v pogledu kmečkih obdelovalnih zadrug. 70 odst. vasi je v zadrugah, toda do konca leta so nam pravili, da jih bo 95 odst., ker ljudje občutijo prednost zadržnega gospodarstva. Bitoljska ravan se razteza pod Peristerom in je prav tako lepa in rodovitna v ustreznih območjih. Vzpostavljeno je v resenskem okraju stopa krepko bitoljski okraj v pogledu kmečkih obdelovalnih zadrug. 70 odst. vasi je v zadrugah, toda do konca leta so nam pravili, da jih bo 95 odst., ker ljudje občutijo prednost zadržnega gospodarstva. Bitoljska ravan se razteza pod Peristerom in je prav tako lepa in rodovitna v ustreznih območjih. Vzpostavljeno je v resenskem okraju stopa krepko bitoljski okraj v pogledu kmečkih obdelovalnih zadrug. 70 odst. vasi je v zadrugah, toda do konca leta so nam pravili, da jih bo 95 odst., ker ljudje občutijo prednost zadržnega gospodarstva. Bitoljska ravan se razteza pod Peristerom in je prav tako lepa in rodovitna v ustreznih območjih. Vzpostavljeno je v resenskem okraju stopa krepko bitoljski okraj v pogledu kmečkih obdelovalnih zadrug. 70 odst. vasi je v zadrugah, toda do konca leta so nam pravili, da jih bo 95 odst., ker ljudje občutijo prednost zadržnega gospodarstva. Bitoljska ravan se razteza pod Peristerom in je prav tako lepa in rodovitna v ustreznih območjih. Vzpostavljeno je v resenskem okraju stopa krepko bitoljski okraj v pogledu kmečkih obdelovalnih zadrug. 70 odst. vasi je v zadrugah, toda do konca leta so nam pravili, da jih bo 95 odst., ker ljudje občutijo prednost zadržnega gospodarstva. Bitoljska ravan se razteza pod Peristerom in je prav tako lepa in rodovitna v ustreznih območjih. Vzpostavljeno je v resenskem okraju stopa krepko bitoljski okraj v pogledu kmečkih obdelovalnih zadrug. 70 odst. vasi je v zadrugah, toda do konca leta so nam pravili, da jih bo 95 odst., ker ljudje občutijo prednost zadržnega gospodarstva. Bitoljska ravan se razteza pod Peristerom in je prav tako lepa in rodovitna v ustreznih območjih. Vzpostavljeno je v resenskem okraju stopa krepko bitoljski okraj v pogledu kmečkih obdel